

PROVISIONAL INSTITUTIONS OF SELF GOVERNMENT

KUVENDI I KOSOVËS
СКУПШТИНА КОСОВА
ASSEMBLY OF KOSOVO

Zakon Br.2004/36

O KONKURENCIJI

Skupština Kosova,

Na osnovu Uredbe UNMIK-a o privremenoj misiji Ujedinjenih nacija na Kosovu br.1999/1 od 25. jula 1999. godine, na osnovu izmenjene i dopunjene Uredbe UNMIK-a o ovlašćenjima Privremene uprave na Kosovu i na osnovu UNMIK-ove Uredbe br.1999/24 od 12. decembra 1999. godine o važećem zakonu na Kosovu, sa dopunama; i na osnovu Poglavlja 5.1 (a) i (d), 5.7, 9.1.1, 9.1.26 (a), 9.3.3 i 11.2 Uredbe UNMIK-a br. 2001/9 od 15. maja 2001. godine o Ustavnom okviru za privremene institucije samouprave na Kosovu,

Polazeći od potrebe o potebi za donošenjem pravne regulative o anti-konkurencijskoj praksi na Kosovu u skladu sa opštim zahtevima Evropske unije kao i sa najboljim priznatim standardima i međunarodnim praksama;

Usvaja:

ZAKON O KONKURENCIJI

DEO I. OPŠTE ODREDBE

Svrha i delokrug zakona

Član 1

1.1. Svrha ovog zakona je da obezbedi razvoj jedne zdrave tržišne ekonomije na Kosovu zabranjujući postupke koji ograničavaju, potiskuju ili izobličavaju konkurenciju .

1.2. Ovaj zakon važi za sva preduzeća koja se bave ekonomskim delatnostima, ili koja imaju uticaj na teritoriji Kosova.

1.3. Ovaj zakon neće biti primenjen na odnose poslodavac-zaposleni.

Značenje izraza

Član 2

2.1. Uvek kad su upotrebljeni u ovom zakonu, svaki od sledećih termina imaće napred navedeno značenje, osim ukoliko kontekst u kojem se pojavljuje taj termin ili fraza jasno navodi na drugačije značenje.

“**Sporazum**” označava svaki ugovor, sporazum, pogodbu, aranžman, bilo da sačinjen u pisanoj formi ili ne.

“**Usklađena praksa**” označava aktivnost koja obuhvata neformalnu saradnju između preduzeća i koja se ne zasniva na nekom formalnom sporazumu ili odluci.

“**KKK**” označava Kosovsku komisiju za konkurenciju, osnovanu na osnovu Dela V ovog zakona.

“**Lice**” znači svako fizičko lice.

“**Ovaj zakon**” označava ovaj zakon i pomoćna normativna akta i instrumente donete u primeni, ili na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona, uključujući pravila za njegovu primenu deoneta na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona.

“**Javni organ**” označava bilo koji izvršni organ Vlade, javni organ, ministarstvo, odeljenje, agenciju, ili druge slične organe koji vrše izvršnu, zakonodavnu, regulatornu, upravnu ili sudsku vlast na teritoriji Kosova. Naziv “javni organ” takođe obuhvata bilo koju, inače privatnu organizaciju ili ustanovu, u onoj meri u kojoj vrši napred pomenuta ovlašćenja u skladu sa ovlašćenjem iz normativnog ili pod-normativnog akta ili na osnovu prenetog ovlašćenja od drugog javnog organa.

“**Javno preduzeće**” označava javni organ ili preduzeće koje je u vlasništvu, pod nadzorom ili upravom, u celosti ili delimično, nekog javnog organa, ako je dato preduzeće ili javni organ angažovan u vršenju ekonomskih aktivnosti.

“**Odgovarajuće tržište**” znači trgovinski fah za koji je ograničena konkurencija u određenoj geografskoj zoni, uključujući sve zamenljive proizvode i usluge kao i sve konkurente kojima se potrošači mogu obratiti u kraćem roku, ako ograničenje ili zloupotreba rezultira materijalnim povećanjem cene.

“**Preduzeće**” označava (i) bilo koje preduzeće (uključujući i lična poslovna preduzeća), javno preduzeće, ortačko društvo, zajednički poguhvat, pravno lice, udruženja (uključujući udruženje preduzeća), projekat, ogranak, kancelariju, ili drugu organizaciju ili ustanovu (bez obzira na vlasništvo, boravište ili mesto poslovanja ili osnivanja) angažovane u ekonomskim aktivnostima, i/ili (ii) svako lice deluje koje u ime bilo kojeg napred navedenog tela.

2.2. Detaljnije definicije upotrebljenih termina u ovom zakonu, kao i druge definicije drugih termina mogu da budu date ili navedene u pod-normativnim aktima za sprovođenje ovog zakona; međutim, pod uslovom da te detaljne definicije i drugi iztazi ne narušavaju dejstvo bilo koje od odredaba ovog zakona.

DEO II KONKURENCIJA

POGLAVLJE 1 OSNOVNE ZABRANE

Osnovne zabrane sporazuma, odluka udruženja preduzeća i dogovrenih praksi koji ograničavaju konkurenciju

Član 3

3.1. Sporazum između preduzeća, odluka asocijacije preduzeća ili dogovorena praksa preduzeća zabranjena je ako (i) može da utiče na trgovinu na Kosovu, (ii) ima za cilj ili

nameru određeno sprečavanje, ograničenje ili distorziju konkurencije na Kosovu i (iii) ako se primenjuje ili je planirana za primenu na Kosovu. Zabrana na osnovu ovog člana 3.1 primeniće se jednako za sve sporazume, odluke i prakse, bilo pisane ili ne.

3.2. Bez uticaja na opšti delokrug člana 3.1, zabrane koje su uspostavljene na osnovu ovog člana posebno će se primeniti za sporazum, odluku ili praksu koja:

- a. neposredno ili posredno utvrđuje prodajnu ili kupovnu cenu ili bilo koji rok ili drugi uslov trgovine ili poslovanja;
- b. ograničava ili kontroliše proizvodnju, tržište, tehnološki razvoj ili investicije;
- c. ograničava, deli tržište ili učestvuje u tržištu, ili u jednom ili više izvora snabdevanja;
- d. primenjuje različite uslove za ekvivalentne transakcije sa drugim preduzećima u trgovini stavljajući ih pritom u nepovoljan konkurentni položaj;
- e. uslovljava zaključenje ugovora od prihvatanja druge strane jednog ili više dopunskih obaveza koje po svojoj prirodi ili u skladu sa uobičajenom praksom, nemaju veze sa predmetom takvih ugovora.

3.3. Sporazum ili odluka zabranjeni na osnovu člana 3.1 su ništavni i ne proizvode pravna dejstva.

3.4. Lice, preduzeće ili udruženje preduzeća koje pokušava da izvrši, nametne, primeni, i/ili ispuni takav ugovor, odluku ili praksu biće podleže upravnim i krivičnim sankcijama utvrđenim u Delu VI ovog zakona.

3.5. Izuzev ako kontekst jasno zahteva drugačije tumačenje, bilo koja odredba iz Dela I ovog zakona, navedena da važi za neki dogovor između preduzeća ili da je u vezi sa njim, treba da bude tumačena na način koji obezbeđuje da pomenuta odredba jednako važi ili bude u vezi sa nekom odlukom udruženja preduzeća, odnosno dogovorenom praksom tih preduzeća.

POGLAVLJE 2 ISKLUČENJE I OSLOBAĐANJE OD ZABRANA

Sporazumi isključeni od zabrana Član 4

Zabrane iz člana 3.1 neće se primenjivati na:

- a. sporazum između dva ili više preduzeća, ako ta preduzeća čine ili su deo jedinstvene ekonomske celine, čak i kad su ta preduzeća pravno različita. Konkretno, sporazum između matičnog preduzeća i filijala, ili između dve filijale koje imaju zajedničku maticu nije predmet zabrane iz člana 3.1 ako te filijale nemaju pravu slobodu da samostalno odluče o toku svojih aktivnosti na tržištu; ili
- b. sporazum čija je svrha da utiče na udruživanje dva preduzeća; međutim, pod uslovom da ovo isključenje od zabrane važi samo za one odredbe takvog sporazuma koje su neposredno u vezi i potrebne za realizaciju udruživanja.

Oslobađanje za sporazume o jednoobraznoj primeni standarda
ili uslova poslovanja
Član 5

KKK može da oslobodi (izuzme) sporazum od zabrane iz člana 3.1 ako se predmet tog sporazuma isključivo bavi sa jednoobraznom primenom:

- a. standarda; ili
- b. opšteg poslovanja, rokovima isplate i uslovima isporuke, uključujući popust za isplate u gotovom novcu; međutim, pod uslovom da se takvi sporazum ili odluka ne odnosi ni u kom slučaju na cene ili elemente cene.

Oslobađanje za sporazume o specializaciji
Član 6

KKK može da oslobodi sporazum od zabrana iz člana 3.1 ako se predmet tog sporazuma bavi sa isključivo racionalizacijom ekonomskih aktivnosti kroz specijalizaciju i ako taj sporazum ispunjava sledeće kriterijume:

- a. kad su javne ekonomske beneficije, posebno ekonomske beneficije potrošača, za koje se sa razlogom očekuje da će proizaći od te racionalizacije, bitne i pretežu u odnosu na bilo koje negativne posledice, koje mogu da nastanu od ograničenja konkurencije stvorenog takvim ugovorom;
- b. kad takav sporazum ne nameće odgovarajućim preduzećima o kojima je reč nikakva ograničenja koje nisu striktno neophodna za postizanje pomenute racionalizacije;
- c. kad time stvorena ograničenja konkurencije ne vode ka stvaranju ni jačanju dominantnog položaja; i
- d. kad pomenuti sporazum ili odluka ne daju odgovarajućim preduzećima o kojima je reč mogućnost eliminisanja konkurencije za veći deo odnosnih artikala.

Oslobađanje za sporazume o racionalizaciji
Član 7

KKK može da oslobodi sporazum od zabrana iz člana 3.1 ako takav sporazum nedvosmisleno služi za racionalizaciju ekonomskih aktivnosti povećavajući efikasnost ili produktivnost preduzeća sa pravom učešća u tehničkom, komercijalnom ili organizacionom smislu i ako takav sporazum ispunjava sledeće kriterijume:

- a. od pomenutog sporazuma razumno može da se očekuje da će značajno da poboljša zadovoljenje potražnje;
- b. javne ekonomske beneficije, posebno ekonomske beneficije potrošača, za koje se sa razlogom očekuje da će proizaći od te racionalizacije, bitne su i pretežu u odnosu na bilo koje negativne posledice, koje mogu da nastanu od ograničenja konkurencije stvorenog takvim ugovorom;

- c. kad pomenuti sporazum teži da ostvari racionalizaciju kroz korišćenje zajedničke organizacije za kupovinu ili prodaju i dovoljno očiglednih dokaza da se tražena racionalizacija ne može postići na drugi način;
- d. kad time stvoreno ograničenje konkurencije ne otvara put ka stvaranju ili jačanju dominantnog položaja;
- e. takav sporazum ne nameće odnosnim preduzećima bilo kakva ograničenja koje nisu striktno neophodna za postizanje takve racionalizacije; i
- f. takav sporazum ne daje preduzećima o kojima je reč mogućnost eliminacije konkurencije za veći deo odnosnih artikala.

Oslobađanje za neke druge sporazume

Član 8

KKK može da oslobodi sporazum od zabrana iz člana 3.1 ako takav sporazum u velikoj meri doprinosi poboljšavanju razvoja, produktivnosti, raspodeli, javne nabavke, slobodnoj prodaji ili raspoređivanju odnosnih proizvoda i ako takav sporazum ispunjava sledeće kriterijume :

- a. od pomenutog sporazuma razumno može da se očekuje da značajno poboljša potražnju;
- b. javne ekonomske beneficije, posebno ekonomske beneficije potrošača, za koje se sa razlogom očekuje da će proizaći od te racionalizacije, bitne su i pretežu u odnosu na bilo koje negativne posledice, koje mogu da nastanu od ograničenja konkurencije stvorenog takvim ugovorom;
- c. pomenuto poboljšanje preduzeća učesnici ne mogu da postignu na bilo koji drugi način;
- d. kad time stvoreno ograničenje konkurencije ne otvara put ka stvaranju ili jačanju dominantnog položaja;
- e. pomenuti sporazum ne nameće odnosnim preduzećima nikakva ograničenja koja nisu striktno neophodna za postizanje pomenute racionalizacije; i
- f. pomenuti sporazum ne daje odnosnim preduzećima mogućnost eliminacije konkurencije za veći deo odnosnih artikala.

Zahtev za dobijanje dozvole za oslobađanje

Član 9

9.1. KKK može da izda dozvolu za oslobađanje bliže navedenu u članovima 5, 6, 7 ili 8 za konkretni sporazum ako je KKK (i) primila zahtev za takvo oslobađanje koji je u potpunoj saglasnosti sa uslovima iz člana 9.2, (ii) da je razmotrila zahtev i ispitala njegov sadržaj, i (iii) i došla do zaključka da su ispunjeni uslovi za davanje oslobađanja.

9.2. Zahtev za dobijanje oslobađanja mora da sadrži:

- a. registrovana imena i adrese preduzeća učesnica;
- b. ime, adresu i kontakt informacije fizičkog lica koje je formalno ovlašćeno od preduzeća učesnika koje zastupa u vezi sa zahtevom;
- c. primerak odnosnog sporazuma; i
- d. detaljno objašnjenje koje dokazuje da su ispunjeni kriterijumi za dobijanje odobrenja za oslobađanje.

9.3. Aplikacija treba da bude potpuna i ne sme da sadrži netačne ili obmanjujuće informacije. KKK može da zatraži, a preduzeća učesnici moraju da obezbede, one dodatne informacije i materijale koje je zatražila KKK.

9.4. Nakon prijema zahteva za oslobađanje, KKK je razmatra i ispituje iznete činjenice. U toku sprovođenja istrage, KKK će da zatraži komentare od javnosti i, naročito, od potrošača i preduzeća koji su pogođeni ovim aktivnostima.

9.5. Ako KKK zaključi da nisu ispunjeni kriterijumi za traženo oslobađanje, odbiće zahtev i službeno će pisanim putem da obavesti preduzeća učesnike o svojoj odluci.

9.6. Ako KKK zaključi da su ispunjeni kriterijumi za traženo oslobađanje, službeno će da dostavi preduzećima učesnicima pisani instrument kojim daje pomenuto oslobađanje. Oslobađanje stupa na snagu tek nakon što KKK zvanično izda taj instrument preduzećima učesnicima.

9.7. KKK može da uslovi oslobađanje bilo kojim uslovom i/ili obavezom koju smatra celishodnom. KKK treba jasno da odrdi te uslove i/ili obaveze u pisanom instrumentu kojim daje oslobađanje.

9.8. KKK će da utvrdi određen vremenski period u kojem će oslobađanje da važi. KKK može da utvrdi bilo koji period koji smatra pogodnim, s tim da taj period ne premaši tri (3) godine. KKK će jasno da utvrdi taj period u instrumentu kojim daje oslobađanje.

9.9. KKK može da opozoveti, izmeni ili nametne uslove i/ili obaveze za ranije dato oslobađanje ako utvrdi da:

- a. okolnosti u vezi sa oslobađanjem su se bitno izmenile;
- b. jedno ili više preduzeća učesnika nije ispunilo uslov ili obavezu od koje je zavisilo oslobađanje;
- c. oslobađanje je bilo pribavljeno nepotpunim ili materijalno netačnim ili obmanjujućim informacijama;
- d. jedno ili više preduzeća učesnica zloupotrebilo je oslobađanje ili položaj na tržištu nastao kao rezultat tog oslobađanja; i
- e. sporazum za koji je dato oslobađanje primenjuje se na takav način da zloupotrebljava položaj na tržištu, postignut kao rezultat tog oslobađanja.

DEO III VERTIKALNI SPORAZUMI

Osnovne zabrane za sporazume koji ograničavaju slobodu strana za određivanje cena i uslova u transakcijama sa trećim stranama

Član 10

Sporazumi između preduzeća koji se odnose na robu i/ili usluge i koji utiču na tržište na Kosovu zabranjeni su u meri u kojoj ograničavaju slobodu da utvrdi cene na teret trećih strana ili bilo koji materijalni uslov u sporazumima sklopljenim sa trećim stranama.

Kontrola zloupotrebe ekskluzivnih sporazuma o poslovanju

Član 11

Sporazum između preduzeća koji obuhvata robu i/ili usluge i nameće jednoj strani (i) ograničenje slobode korišćenja isporučene robe ili druge roba i usluga; (ii) ograničenje slobode prodaje isporučene robe trećim stranama; ili (iv) obavezu kupovine robe ili usluga koje, prema svom karakteru ili komercijalnoj praksi, nisu povezani sa osnovnim predmetom takvog sporazuma, zabranjen je ako takva ograničenja i/ili obaveze znatno narušavaju tržište te robe i/ili ili usluga.

Sporazumi o intelektualnoj svojini i poslovnoj tajni

Član 12

12.1. Sporazum o prodaji ili davanju licence za prava intelektualne svojine ili poslovne tajne zabranjen je u meri u kojoj uspostavlja ograničenja za ekonomske delatnosti kupca ili korisnika licence koja nisu u vezi sa korišćenjem ili zaštitom takvih prava ili tajne. Neće se smatrati da se ograničenja koja se odnose na prirodu, domet, tehničku oblast primene, količinu, teritoriju ili vršenje ili trajanje korišćenja takvog prava tiču korišćenja ili zaštite takvog prava ili tajne.

12.2. Sporazumi koji spadaju pod okvir člana 12.1 obuhvataju:

- a. sporazum o prodaji ili licenciranju patenta ili praktičnog modela – bilo da je izdat ili primenjen – ili zakonom zaštićenu topografiju integralnog kola ili varijetetu semena.
- b. sporazum o prodaji ili licenciranju zakonom nezaštićenih pronalazaka, metoda prerade, dizajna i ostalih dostignuća koja unapređuju tehnologiju, dostignuća koja unapređuju uzgajanje biljaka u oblasti uzgajanja biljaka, u meri u kojoj one predstavljaju važnu poslovnu tajnu i sa razlogom su utvrđeni kao takvi u sporazumu.
- c. mešoviti sporazum o prodaji ili licenciranju obeju zaštićenih prava iz tačke “a” i nezaštićeno dostignuće iz tačka “b”; i
- d. sporazum o prodaji ili licenciranju drugih prava iz intelektualne svojine kao što je fabrički žig (zaštitni znak), patentirani model, autorska prava (uključujući i kompjuterske programe) u meri u kojoj je sporazum povezan sa sporazumom o zaštićenom pravu iz tačke “a” ili o nezaštićenom dostignuću iz tačke “b”, ili mešoviti sporazum u smislu tačke “c” koji doprinose postizanju prvobitnog cilja prodaje ili licenciranja prava intelektualne svojine ili nezaštićenih prava.

12.3. Pod uslovom da rok pomenutog ograničenja ne prelazi rok zakonom zaštićenog prava, član 12.1 neće da bude primenjen na sporazum, koji kupcu ili korisniku licence zakonom zaštićenog prava na intelektualnu svojinu, nameće:

- a. ograničenje njegove sposobnosti da koristi zaštićeno pravo, do mere do koje takvo ograničenje opravdava zakoniti interes prodavca ili korisnika licence za korišćenje tehnički prihvatljivog korišćenja suštine zaštićenog prava;
- b. obavezu za razmenu informacija o budućim iskustvima ili za odobrenje običnih licenci u vezi sa inovacijama, unapređenjima ili novim zahtevima, pod uslovom da svaka takva obaveza bude u skladu sa sličnom obavezom na strani prodavca ili korisnika licence;
- c. obavezu da ne osporava punovažnost prava koje je licencirana ili stečeno;
- d. obavezu za što manje korišćenje prava zaštićenog licencom ili za plaćanje minimalne takse; ili
- e. obavezu za obeležavanje licenciranih proizvoda na izvestan način, pod uslovom da ta obaveza ne zahteva isključenje pozivanja na proizvođača.

12.4. KKK može da izda oslobađanje za sporazum koji je inače zabranjen članom 12.1 ako je KKK (i) primila zahtev za takvo oslobađanje od jedne od zainteresovanih strana, (ii) razmatrala takav zahtev i ispitala priložene činjenice; i (iii) utvrdila da ekonomska sloboda kupca, ili korisnika licence, ili ostalih preduzeća, nije time nepravedno ograničena i da konkurencija u određenom tržištu time nije narušena.

DEO IV ZLOUPOTREBA DOMINANTNOG POLOŽAJA I DRUGE OGRANIČAVAJUĆE PRAKSE

POGLAVLJE 1 ZLOUPOTREBA DOMINANTNOG POLOŽAJA

Zabrana zloupotrebe dominantnog položaja Član 13

Zabranjena je zloupotreba dominantnog položaja jednog ili više preduzeća.

Ustanovljavanje postojanja dominantnog položaja Član 14

14.1. Jedno preduzeće ima dominantni položaj ako, kao snabdevač ili kupac određenih roba ili usluga:

- a. nije izloženo pravoj konkurenciji; ili
- b. ima superioran položaj na tržištu u odnosu na postojećih ili potencijalnih konkurenata; u tu svrhu, posebno će se uzeti u obzir njegov udeo i pozicija na određenom tržištu, njegova finansijska moć, njegov pristup snabdevanjima ili tržištima, veze sa drugim preduzećima, pravne ili stvarne prepreke za ulazak

drugih preduzeća na tržište, stvarna ili potencijalna konkurencija preduzeća osnovanih na Kosovu ili van Kosova, lakoća ili teškoća sa kojom dato preduzeće može da promeni snabdevanje robom ili uslugama kao i sposobnost njegovih snabdevača ili klijenata za poslovanje sa drugim preduzećima.

14.2. Smatra se da jedno preduzeće ima dominantan položaj ako ima učešće na tržištu iznad 40%. Ovo se ne primenjuje ukoliko pomenuto preduzeće ubedljivo demonstrira da je podložna jakoj konkurenciji ili da nema superioran položaj na tržištu u odnosu na svoje konkurente, uzimajući u obzir činioce naznačene u članu 14.1. tačka (b) .

14.3. Dva ili više preduzeća imaju dominantni položaj ako, kao kupci ili prodavci nekih vrsta roba ili usluga, ne postoji značajna konkurencija između njih, a oni :

- a. nisu izloženi pravoj konkurenciji ; ili
- b. zajedno imaju superioran položaj na tržištu u odnosu na konkurente, imajući u vidu činioce utvrđene u tački "b" člana 14.1.b.

14.4. Smatra se da dva ili više preduzeća imaju dominantan položaj ako imaju zajedničko učešće na tržištu iznad 40%. Smatra se da 5 ili manje preduzeća imaju dominantan položaj ako imaju zajedničko učešće na tržištu od najmanje 70%. Ova konstatacija zasnovana u stavu 14.4. nije primenjiv ako pomenuta preduzeća ubedljivo demonstruju da uslovi konkurencije zahtevaju da ona vode izvesnu međusobnu konkurenciju ili da zajednički nemaju superioran položaj na tržištu u odnosu na ostale konkurente, uzimajući u obzir činioce naznačene u članu 14.1 (b).

Utvrđivanje zloupotrebe dominantnog položaja Član 15

Zloupotreba dominantnog položaja postoji ako, kao snabdevač ili kupac određenih vrsta roba ili usluga, jedno ili više preduzeća sa dominantnim položajem:

- a. negativno utiču na konkurenciju na nekom tržištu pogoršavajući sposobnost drugih preduzeća za konkurenciju na tom tržištu;
- b. zahtevaju različite isplate ili druge poslovne uslove od onih koji bi, po svemu sudeći, preovladali da postoji delotvorna konkurencija; u tom kontekstu, uzeće se u obzir ponašanje preduzeća na sličnim tržištima koje karakteriše delotvorna konkurencija;
- c. zahtevaju manje povoljne isplate ili druge poslovne uslove od onih koje traže od sličnih kupaca na sličnim tržištima, izuzev ako postoji objektivno opravdanje za takvu razliku;
- d. odbijaju da dozvole drugim preduzećima, kao naknadu za razumno korišćenje, pristupa ili korišćenja njihovih veza ili drugih objekata infrastrukture, ako druga preduzeća zatraže njihovo istovremeno korišćenje ili pristup, iz pravnih ili činjeničkih razloga, kako bi nastupili kao konkurent dominantnog preduzeća; međutim, ovo se neće smatrati zloupotrebom ako dominantno preduzeće dokaže na ubedljiv način da je, iz tehničkih, operativnih ili drugih razloga, dozvola za istovremeno korišćenje ili pristup nemoguća ili nije izvodljiva sa trgovačkog stanovišta; ili

- e. Upotrebljava svoj položaj na tržište radi stvaranja novih preduzeća, koje bi mu dali povoljnije uslove, osim slučajeva kada postoji neki objektivni razlog za takav povlašćeni postupak.

POGLAVLJE 2 OSTALE OGRANIČAVAJUĆE PRAKSE

Zabrana diskriminacije, zabrana bezpravnog ometanja Član 16.

16.1. Dominantno preduzeće, udruženje preduzeća ili preduzeće koje određuje cene na malo ne ometa neposredno ili posredno drugo preduzeće u njenim poslovnim aktivnostima, ili neposredno ili posredno tretira drugčije od ostalih sličnih preduzeća, izuzev ako postoji objektivni razlog za takvo tretiranje.

16.2. Član 16.1. važiće i za preduzeća i udruženja preduzeća od kojih mala i srednja preduzeća, kao dobavljači ili kupci određenih roba ili usluga, zavise kako se ne bih morale obraćati drugim preduzećima. Dobavljač određene robe ili usluge smatra se zavisnim od kupca ako takav kupac dobija posebne benificije od takvog dobavljača koje se ne daju drugim sličnim kupcima.

16.3. Preduzeća i udruženja dominantnih preduzeća ne koriste njihov položaj na tržištu da bi zahtevale od drugih preduzeća olakšice, izuzev ako postoje objektivni razlozi za to.

16.4. Preduzeće koje ima superioran položaj na tržištu u odnosu na male i srednje konkurentne, neće koristiti svoju moć na tržištu da bi neposredno ili posredno bezpravno ometao takve konkurente. Takvim ometanjem smatra se posebno kada jedno preduzeće, bez objektivnog razloga, nudi robu ili usluge, češće od ustaljene prakse, cenama nižim od obične cene takvih roba i usluga.

16.5. Udruženja preduzeća, stručne organizacije ili organizacije kvalitetne marke neće odbiti učlanjenje jednog preduzeća ako takvo odbijanje stavlja u nezavidan položaj to preduzeće i ako za to ne postoje opravdani razlozi.

Zabrana bojkota i drugih ograničavajućih praksi Član 17

17.1. Nijedno lice ili preduzeće ne sme da traži od drugog lica ili preduzeća da odbije prodaju ili kupovinu, sa ciljem da ošteti drugo lice ili preduzeće.

17.2. Nijedno lice ili preduzeće ne sme da preti ili da pričini štetu, ili da obeća ili da daje prvenstvo drugom licu ili preduzeću, kako bi ih navelo na ponašanje zabranjeno ovim zakonom.

17.3. Nijedno lice ili preduzeće ne sme da preti ili da pričini bilo koju vrstu štete drugom licu ili preduzeću kako bi navelo to drugo lice ili preduzeće da se uzdrži od podnošenja tužbe ili da nastavi postupak po već podnetoj tužbi pred KKK ili odgovarajućim Okružnim Sudom, koji sadrži navode o kršenju ovog zakona.

17.4. Nijedno lice ili preduzeće ne sme da preduzme bilo kakve mere kako bi primoralo preduzeće ili udruženje preduzeća da:

- a. pristupi nekom sporazumu ili odluci iz delokruga Dela II ovog zakona;
- b. prihvati integraciju sa drugim preduzećem; ili
- c. preduzme zajedničke mere na tržištu u cilju ograničenja konkurencije.

Zabrana preporučivanja Član 18

18.1. Nijedno preduzeće ili udruženje preduzeća ne sme dati bilo kakvu preporuku čiji je cilj da utiče na zaobilaženje zabrane uspostavljene ovim zakonom.

18.2. Nijedno preduzeće ili udruženje preduzeća ne sme dati bilo kakvu preporuku kupcima robe da traže ili nude određene cene prilikom prodaje trećoj strani, da upotrebe određene metode za utvrđivanje cena, ili da poštuju izvesne maksimalne ili minimalne cene.

Neobavezujuće preporuke za cene za proizvode sa zaštitnim znakom Član 19

19.1. Član 18.2 ne važi za neobavezujuće preporuke preduzeća u pogledu suštinski konkurentni sa cenama sličnih proizvoda drugih proizvođača, pod uslovom da su te preporuke:

- a. izričito navedene kao neobavezujuće, da samo označavaju neku određenu cenu bez ikakve ekonomske, socijalne ili druge prisile za njihovu primenu; i
- b. donete u očekivanju da preporučena cena odgovara ceni koju bi verovatno naplatila većina primaoca preporuke.

19.2. Robe sa markom, u smislu člana 19.1, su proizvodi (i) čija se nabavka, u održivom ili poboljšanom kvalitetu, garantuje od strane preduzeća koje preporučuje cenu, i (ii) koje imaju marku (simbol, trgovinsku marku ili reč) u kojoj se ističe poreklo, dobavljač ili njihov proizvođač, koja se stavlja (a) u proizvodu, (b) u ambalaži u kojoj se proizvod nudi potrošaču, ili (c) u kontenjeru iz kojeg se potrošaču nudi roba.

19.3. KKK može da izjavi da je vrsta preporuke opisana u članu 19.1 neprihvatljiva i da zabrani nove i slične preporuke, ako utvrdi da su preporuke zloupotreba oslobođenja iz članu 19.1. Takva zloupotreba postoji, ako, konkretno:

- a. preporuka ili njena kombinacija sa ostalim ograničenjima konkurencije, može da poveća cenu roba ili da predupredi njeno opadanje, ili da ograniči njihovu proizvodnju ili prodaju;
- b. preporuka može da obmane potrošače u pogledu cene koju traži većina primaoca preporuke;
- c. preporučena cena, u većini slučajeva, znatno prelazi stvarnu traženu cenu na Kosovo ili u njegovom većem delu, ili
- d. određena preduzeća ili određene grupe kupaca budu izuzeti od distribucije robe putem ugovora o distribuciji ili drugih mera koje preduzme preduzeća koje je dalo ku bez nekog objektivnog opravdanja.

DEO V
KOSOVSKA KOMISIJA ZA KONKURENCIJU

POGLAVLJE 1
OSNIVANJE, FUNKCIJE I ORGANIZACIJA

Osnivanje Kosovske komisije za konkurenciju
Član 20

20.1. Shodno Poglavlju 11.2 Uredbe UNMIK-a br. 2001/9 ovim je osnovan samostalni regulatorni organ za pitanja konkurencije pod nazivom Kosovska komisija za konkurenciju (KKK). KKK ima odgovornosti i ovlašćenja za sprovođenje ovog zakona, promociju konkurencije među preduzećima i dobrobit potrošača na Kosovu.

20.2. KKK će imati dovoljan broj osoblja za podršku u radu koje će da joj omogući da na efikasan i profesionalan način vrši funkcije navedene u članu 20.1.

Nadzorna funkcija
Član 21

Pored funkcija koje su joj date u drugim odredbama ovog zakona, KKK je ovlašćena i odgovorana da vrši nadzor nad uslovima konkurencije u privredi Kosova kao i u određenim sektorima, industriji i tržištima.

Istražne i izvršne funkcije
Član 22

Za obavljanje svojih funkcija datih ovim zakonom, KKK ima istražna ovlašćenja navedena u Glavi 2 Dela V. KKK ima i izvršna ovlašćenja propisana u Delu VI.

Funksionisanje podzakonskih akata
Član 23

23.1. KKK će izraditi, usvojiti i objaviti podzakonske akte za sprovođenje ovog zakona. Ako neka odredba ovog zakona izričito zahteva od KKK da izradi, usvoji i objavi podzakonske akte za primenu ili obuhvatanje suštine takve odredbe, KKK je posebno obavezna da izradi, usvoji i objavi ta pravila. Ako neka odredba ovog zakona ne zahteva izričito tako nešto, onda će KKK, u meri koju smatra potrebnom, da izradi, usvoji i objavi podzakonske akte za primenu ili obuhvatanje suštine takve odredbe. KKK je takođe ovlašćena da izradi, usvoji i objavi podzakonske akte o pitanjima koja spadaju u delokrug ovog zakona ali nisu obuhvaćena odredbama ovog zakona.

23.2. Svi podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona će biti (i) u saglasnosti sa oblasti delovanja, jezikom i ciljem ovog zakona i (ii) u saglasnosti sa zakonom i praksom Evropske Unije koje su u vezi sa sličnim oblastima.

Ostale funkcije Član 24

24.1. Izuzev napred pomenutih pitanja, KKK:

- a. daje informacije i uputstva o uslovima iz ovog zakona za lica, preduzeća i javne organe;
- b. organizuje seminare i tečajeve za obuku u cilju informisanja lica, naročito za pravne ili ekonomske stručnjake i preduzeća o pravima, obavezama i suštini koji su predmet ovog zakona i/ili obuhvaćeni njime;
- c. za svaku kalendarsku godinu, priprema, objavljuje i dostavi Skupštini godišnji izveštaj (i) analizirajući uslove konkurencije u opštoj privredi Kosova kao i u posebnim sektorima, industriji i na tržištu, i (ii) rezimirajući sve istražne i mere izvršenja koje je preduzela u toku kalendarske godine; pod uslovom da takav izveštaj ne sadrži nijedan podatak u vezi sa istragom koja je u toku, ako bi takav podatak ugrozio zakonitu tajnost te istrage. Takav godišnji izveštaj treba da bude predat Skupštini i objavljen najkasnije do kraja februara tekuće godine;
- d. priprema, objavljuje i daje Skupštini, zajedno sa napred pomenutim godišnjim izveštajem, sve preporuke koje KKK može da ima u vezi sa poboljšanjem ovog zakona.

24.2. Navedene komisije Skupštine, nakon što dobiju izveštaj i navedene preporuke po članu 24.1 (c) i (d) ili nakon isteka roka njihovog dostavljanja, održavaće i rukovodiće jednu ili više saslušanja sa članovima i osobljem KKK-a da bi raspravljali o izveštaju i preporukama. Na tim saslušanjima mogu se obuhvatiti i ostala pitanja u vezi delatnosti KKK-a.

24.3. Zainteresovana lica i preduzeća imaće pravo da obezbede dotičnim komisijama njihovo pismeno gledište u vezi sa izveštajem i / ili takve preporuke kao i ostalim pitanjima koji su u vezi delatnosti KKK-a. Jedno takvo lice ili preduzeće može predstaviti svoje gledište i usmeno ukoliko ga pozove dotična komisija.

Imenovanje članova Član 25

25.1. KKK je sastavljen od pet (5) članova. Svi članovi se imenjuju na osnovu člana 25.

25.2. Svaki član KKK-a u trenutku njihovog imenovanja dobija status civilnog službenika i ne podleže udaljavanja ili suspendiranja pre isteka mandata, osim (i) putem naredbe izdate od Skupštine na osnovu člana 28 ovog zakona (ii) shodno utvrđenih postupaka sa Zakonom o civilnoj službi.

25.3. Članove KKK- imenuje Skupština. Vlada formira stručnu nezavisnu komisiju u cilju identifikacije i intervistiranja lica koji su potencijalni kandidati za članstvo u KKK. Navedena komisija će primiti aplikacije i intervistirati sva zainteresovana lica. Navedena komisija će izraditi i dostaviti Vladi listu sa imenima 10 kandidata za koje komisija je konstatovala da su najkvalifikovaniji. Vlada će dostaviti Skupštini navedenu listu zajedno sa svim pratećim dokumentima o kandidatima i radu komisije. Nadležna

komisija Skupštine će intervistirati ponovo 10 kandidata i zajedno će izabrati i predložiti Skupštini 5 najkvalifikovanijih kandidata. Kandidat treba dobiti većinu glasova na Skupštini za njegovo imenovanje. Skupština ima pravo da odbije bilo kojeg ili sve prijavljene kandidate od Vlade i da zatraži od Vlade da pripremi i dostavi novu listu sa imenima drugih kandidata. Ukoliko Vlada ne ispuni svoje predviđene obaveze po članu 25.3 u roku od 90 dana, dotične komisije Skupštine mogu nezavisno da identifikuju, intervistiraju i preporučite kandidate Skupštini.

25.4. Ni jedno lice ne može da bude imenovano ni da radi kao član KKK ako on/ona:

- a. ima svojinske interese, ili je zaposlen, ili je u značajnom ugovornom odnosu sa nekim preduzećem ili udruženjem preduzeća na Kosovu, ili koja se bavi ekonomskim aktivnostima koje imaju uticaj na Kosovo;
- b. član je upravnog ili nadzornog odbora nekog preduzeća ili udruženja preduzeća navedenih u prethodnoj tački "a";
- c. ikada proglašen krivim od strane nadležnog suda za izvršeno krivično delo ili prekršaj koji se odnosi na korupcije, pranje novca, primanje mita, podmićivanje, na osnovu važećih zakona ili propisa na Kosovo ili bilo kom drugom mestu;
- d. ikada proglašen krivim od strane nadležnog suda za izvršeno teško krivično delo učestvovanja u kriminalnoj organizaciji, definisanoj kao organizovana struktura koja je postojala duži vremenski period i usklađeno delovala u cilju sticanja finansijske dobiti vršenjem aktivnosti koje su kriminalne ili su inače nezakonite u mestu gde su izvršene;
- e. ikada utvrđeni od strane nadležnog suda da su izvršili delo prevare ili delo jednako prevari; ili
- f. ikada utvrđeni da su se ponašali na neprofesionalan način od strane nadležnog suda, organ uprave ili organizacije nadležne za primenu standarda o profesionalnom ponašanju.

25.5. Mandat pet prvih članova KKK-a glasi: jedan član se imenuje za jednu (1) godinu, dva člana se imenjuju za tri (3) godine i dva ostala člana se imenjuju za pet (5) godina. Njihovi sledbenici se imenjuju za mandat od 5 (pet) godina.

25.6. Svi članovi KKK treba da poseduju važeću univerzitetsku diplomu i da se ne diskvalifikuju prema članu 25.4.

25.7. Jedan od članova KKK treba da poseduje iste kvalifikacije kao one koje se zahtevaju po primenljivom zakonu o imenovanju sudija.

25.8. Tri članova KKK treba da budu profesionalni ekonomisti koji (i) poseduju univerzitetske diplome koje potvrđuju substancijalno akademsko treniranje u tržišnoj ekonomiji i (ii) imaju substancijalno iskustvo u mikro-ekonomskim analizama.

25.9. Jedan član KKK treba da poseduje zakonsko profesionalno treniranje kao i iskustvo u istraživanju i / ili gonjenju privrednih delikata.

25.10. Članovi KKK biraju jednog člana KKK za predsedavajućeg KKK. Predsedavajući ima mandat od jedne godine.

Organizacija i glasanje Član 26

- 26.1. Predsedavajući zastupa, upravlja i organizuje rad KKK.
- 26.2. Predsedavajući ima ovlašćenja da zaduži jednog člana da organizuje i upravlja sa radom KKK u nekom posebnom području rada.
- 26.3. Predsedavajući saziva sednice KKK kada ih on/ona smatra neophodnim ili na zahtev sa druga dva člana KKK.
- 26.4. Kvorum za sednice KKK je tri (3) člana.
- 26.5. Predsedavajući predsedava sednicama KKK. U izuzetnim slučajevima kad je potrebno da se održi sednica KKK u odsutstvu predsedavajućog, predsedavajući treba da ovlasti jednog od preostale dvojice članova KKK da predsedava sednicom.
- 26.6. Sve odluke treba da se donose većinom glasova prisutnih članova koji glasaju.
- 26.7. KKK može, kad smatra potrebnim, da utvrdi dodatna pravila postupka za svoj rad. KKK treba da objavljuje i obezbedi kopiju tih pravila svakome ko to zatraži.

Poverljivost Član 27

- 27.1. Od svih članova, zaposlenih, osoblja i konsultanta KKK zateva se da preduzmu sve neophodne mere u skladu sa visokim stepenom zaštite podataka koje donese ili primi KKK u toku tekuće istrage. Ovi zahtevi biće striktno primenjeni na sve informacije koje nisu za javnost a primi ih KKK od pojedinaca ili preduzeća. Ove mere treba da budu dovoljne za obezbeđenje zaštite pomenutih podataka od namernog i/ili nemarnog otkrića.
- 27.2. KKK ne može da kao poverljivu označi bilo koju informaciju čije otkriće, objavljivanje ili uvid javnosti zahteva ovaj ili bilo koji drugi zakon.
- 27.3. Svako namerno kršenje ili ponovljena kršenja iz nehata obaveze poverljivosti propisane u članu 27.1 poslužiće kao dovoljan osnov za razrešenje tog člana ili za prestanak radnog odnosa sa odnosnim radnikom, osobljem ili konsultantom.

Razrešenje i suspenzija članova Član 28

- 28.1. Skupština većinom glasova može da udalji ili suspenduje jednog člana KKK, usvajanjem Rezolucije u tom cilju.
- 28.2. Skupština udaljava ili suspenduje jednog člana KKK, ukoliko posle održavanja pune i opravdane sednice saslušanja po tom pitanju, nadležni sud potvrđuje da odgovarajući član (i) ne ispunjava ili više ne ispunjava uslove članstva određenih u članu 25, (ii) da je izvršio krivično ili nemoralno delo u toku ili u vezi sa svojim službenim zadacima, ili (iii) namerno je prekršio više od jednog puta iz aljkavosti uslove tajnosti (konfildencialnosti) određene u članu 27. Ukoliko sudska odluka podleže daljim sudskim postupcima, Skupština suspenduje člana do konačnog odlučivanja slučaja od strane suda. Ukoliko

sudska odluka ne podleže daljim sudskim postupcima, Skupština donosi odluku o udaljavanju člana.

28.3. Ako član KKK bude umešan u sudski postupak pod optužbom da je izvršio krivično ili nemoralno delo u toku, ili u vezi sa vršenjem službene dužnosti, sud može da donese rešenje o suspenziji tog člana sve dok sud bude u prilici da u potpunoj i nepristrasnoj raspravi odluči o pomenutim optužbama i da o tome donese odluku.

28.4. Član KKK koji je privremeno udaljen na osnovu člana 28 nastaviće da prima svoju platu za vreme trajanja suspenzije.

POGLAVLJE 2 DOBIJANJE INFORMACIJA

Ovlašćenje za dobijanje informacija Član 29

29.1. KKK ima opštu nadležnost i ovlašćenja, u meri neophodnoj za obavljanje funkcija datih ovim zakonom, za:

- a. donošenje naloga bilo kom licu, preduzeću ili javnom organu, kojim traži od tog lica, preduzeća ili javnog organa, da preda i/ili omogući pristup podacima, informacijama, dokumentima, materijalima i/ili drugim predmetima pokretne i/ili nepokretne imovine koje KKK smatra, u vršenju razumnog diskrecionog prava, relevantnim za vršenje tih funkcija; i/ili
- b. donošenje naloga bilo kom licu za usmeni ili pisani iskaz ili informaciju u vezi sa bilo kojim pitanjem koje KKK smatra, u vršenju razumnog diskrecionog prava, relevantnim za vršenje tih funkcija.

29.2. Bez zadiranja u opšta ovlašćenja i nadležnosti KKK iz člana 29.1, KKK ima specifičnu vlast i ovlašćenje da donese nalog iz člana 29.1 u cilju dobijanja bilo koje informacije koju KKK razumno smatra neophodnom za: (i) izradu analize o stanju konkurencije na Kosovu; definišući relevantno tržište za robu i usluge; (ii) razmatranje sporazuma, aktivnosti, prakse ili odluke koja spada u delokrug ovog zakona; (iii) donošenje odluke o odobrenju ili odbijanju oslobađanja propisanog ovim zakonom; (iv) utvrđivanje da li jedno ili više preduzeća imaju dominantni položaj; i/ili (v) nadgledanje aktivnosti jednog ili više preduzeća koji imaju dominantni položaj.

29.3. Nalog KKK donet na osnovu člana 29. treba da bude u pisanoj formi i da izloži: (i) cilj i pravni osnov naloga, (ii) prirodu podataka, informacija, dokumenata, predmeta pokretne i/ili nepokretne imovine i/ili izjave koje zahteva KKK, (iii) rok za izvršenje naloga, koje ne može da bude manji od deset (10) kalendarskih dana, i (iv) obaveštenje o mogućnosti upravnih ili krivičnih sankcija za neizvršenje naloga u celosti i na nedvosmislen način.

29.4. Ako je nalog upućen na pojedinca, KKK takav nalog šalje tom licu i uručuje ga (i) neposredno tom licu, (ii) na njegovu/njenu kancelariju ili mesto poslovanja ili na radno mesto, ili (iii) na njegovu/njenu kućnu adresu. Smatraće se da je lice kome je upućen nalog lično primilo takav nalog u trenutku dostave.

29.5. Ako je nalog upućen preduzeću ili javnom organu, KKK šalje nalog upravniku ili rukovodiocu preduzeća ili javnog organa i uručuje ga na registrovanu adresu sedištu preduzeća ili javnog organa.

Uzimanje usmenih izjava ili informacije Član 30

30.1. Ako, shodno članu 29, KKK donese nalog kojim od nekog lica zahteva usmenu izjavu ili informaciju, takav nalog treba da sadrži, pored pojedinosti pomenutih u članu 29.3, (i) ime i, ako je poznato, službenu titulu lica, (ii) kad i gde treba da dođe, i (iii) obaveštenje o njegovoj/njenoj obavezi na osnovu člana 30.2.

30.2. Ako pomenuto lice, iz opravdanih i dobrih razloga, nije u mogućnosti da dođe na zakazano mesto i vreme kako je određeno nalogom, on/ona treba da KKK dostavi pisanu izjavu o tim razlozima u razumnom roku od prijema naloga. Ako KKK, u razumnom vršenju svog diskrecionog prava, utvrdi da podneti razlozi opravdavaju ponovno zakazivanje, ona može da preinači nalog utvrđujući drugo mesto i/ili vreme dolaska.

Pribavljanje dokumentacije i materijala Član 31

31.1. Ako, na osnovu člana 29, KKK donese nalog kojim od lica, preduzeća ili javnog organa zahteva da preda dokumenta, nacрте ili drugi materijal, ona ima pravo i ovlašćena je da zatraži bilo originale ili kopije isprava. Ako KKK odluči da primi kopije, treba da zatraži da lice, preduzeće ili javni organ overe te kopije kako bi dokazali da su iste kao original. KKK ima pravo i ovlašćenje da i dalje, u bilo kom trenutku, zahteva dostavljanje originala.

31.2. Na zahtev lica, preduzeća ili javnog organa koji podnosi dokumenta, nacрте ili drugi materijal, KKK izdaje pisanu potvrdu o prijemu tog materijala.

31.3. Ako lice, preduzeće ili javni organ podnosi KKK-u originale dokumenata, nacрта ili materijala, KKK će tom licu, preduzeću ili javnom organu da vrati originale nakon njihovog razmatranja.

Ovlašćenje o inspekciji svojine, mesto poslovanja i skladišta jednog preduzeća Član 32

32.1. U koliko je potrebno izvršenje istrage po nekom osumnjičenom kršenju ovog zakona, KKK može da pred nadležnim Okružnim sudom pokreće donošenje odluke kojim se ovlašćuju zvaničnici KKK da (i) uđu bez prethodne najave ili posebne dozvole u sedište ili bilo kojoj svojini ili drugom mestu preduzeća koje se koristi za vršenje poslovnih aktivnosti ili uskladištenja i (ii) traže i inspektuju artikle pokretne ili nepokretne imovine u takvim mestima.

32.2. Odgovarajući Okružni sud je ovlašćen da KKK-u izdaje navedenu odluku, ukoliko navedeni sud potvrđuje da je KKK ispunio uslove o dokazima i drugim uslovima koji se zahtevaju radi izdavanja takvih odluka za policiju. Odgovarajući Okružni sud može da

uspostavi razložna ograničenja u vezi sa delokrugom navedene odluke kao i sa vremenom u toku koje se ista može sprovesti.

Izvršenje istrage i inspekcije u kancelarijama ili mestima
odvijanja poslovanja preduzeća
Član 33

33.1. Lica i preduzeća su dužna da dozvole zvaničnicima KKK koji poseduju odluku suda koja je doneta u skladu sa članom 32.2 radi izvršenja odgovarajuće inspekcije kao i radi potpune saradnje sa takvim zvaničnicima u toku sprovođenja navedene istrage i inspekcije.

33.2. Vlasnik, zvaničnik, direktor ili radnik preduzeća ima pravo da prati odvijanje istrage i inspekcije. Neposredno pre početka inspekcije, zvaničnici KKK treba da upoznaju vlasnika, zvaničnika, direktora ili radnika preduzeća o tom pravu.

33.3. U toku takve istrage i inspekcije, zvaničnici KKK imaju pravo:

- a. da odmah kontrolišu dokumenta, nacрте dokumenata i druge materijale i objekte koje se odnose na aktivnosti preduzeća;
- b. da odmah sačine ili uzmu, na trošak odgovarajuće preduzeća, kopije takvih dokumenata ili nacрта dokumenata kao i materijala i drugih artikala, čija tačnost treba da bude overena od strane direktora ili radnika ili odgovarajućeg radnika preduzeća pod inspekcijom kao i lica ili više lica koja su izvršila pripremu takvih kopija;
- c. da odmah razmotre podatke i osnovu podataka vođenih elektronskim putem ili kompjuterom, deponovanih u drugo elektronsko sredstvo, i
- d. da odmah sačine ili uzmu, na trošak odgovarajućeg preduzeća, štampane kopije i elektronske kopije podataka i osnova podataka, čija se tačnost overava od strane višeg upravnika preduzeća, lica ili više lica koja su pripremila takve kopije.

33.4. Odmah nakon okončanja istrage i inspekcije, zvaničnik ili ovlašćeni predstavnik KKK treba da na licu mesta pripremi izveštaj o istrazi ili inspekciji, u kome se naznačava:

- a. ime preduzeća;
- b. inspektovana lokacija ili lokacije;
- c. mesto i vreme izvršenja kontrole i inspekcije;
- d. ime i položaj vlasnika, zvaničnika, direktora ili radnika kome zvaničnici KKK prezentiraju sudsku odluku ili ovlašćenje KKK pre izvršenja inspekcije;
- e. detaljan opis toka kontrole i inspekcije i njegove zaključke;
- f. spisak dokumenata i drugih materijala koji su uzeti u toku odvijanja inspekcije i istrage;
- g. ime interpretatora ili prevocioca koji je prisustvovao inspekciji, ukoliko je bilo takvog;
- h. ime/položaj svakog lica koji je ometao ili otežavao, ili je pokušao da ometa i oteža odvijanje istrage i inspekcije, u koliko je bilo takvih; i

33.5. Zatraženi izveštaj iz člana 33.4 treba da se potpiše od strane ovlašćenog zvaničnika KKK. Takav zvaničnik treba da odmah daje jednu kopiju izveštaja preduzeću. Originalna kopija izveštaja treba da se dostavi KKK-u.

33.6. Tretiranje celokupne dokumentacije, materijala i drugih činjenica uzetih tokom istrage i inspekcije, reguliše se pravilima koja su ekvivalentna po sadržaju sa pravilima koja treba da se poštuju od strane policije i javnog tužioca za tretiranje takvih činjenica.

Zaplena Član 34

34.1. KKK može da zapleni druga dokumenta, materijala i artikala za koje sa pravom smatra da imaju materijalnu vrednost kao činjenice. Lice ili preduzeće pogođeno zaplenom mora da bude obavešteno bez nepotrebnog odlaganja.

34.2. U roku od tri (3) radna dana nakon zaplene, KKK mora da se obrati odgovarajućim Okružnim sudu da preispita pravnu valjanost zaplene. Lice ili preduzeće pogođeno zaplenom mora:

- (i) da bude obavešteno o mestu i vremenu održavanja postupka pred odgovarajućim sudom i
- (ii) da ima pravo da prisustvuje postupku, ili da bude zastupljen od strane advokata da podnosi dokaze i da svedoči.

34.3. Protiv odluke odgovarajućeg Okružnog suda o pravnoj valjanosti zaplene može da bude uložena žalba Vrhovnom sudu. Ako odgovarajući Okružni sud utvrdi da nema pravne osnove za zaplenu, a KKK obavesti sud da će da uloži žalbu na tu odluku, odgovarajući Okružni sud može – ako smatra da je takav postupak neophodan za bezbednost zaplenjenih stvari ili njihovo prisustvo na Kosovu u očekivanju navedene žalbe – da naloži da zaplenjeni predmeti budu zapečaćeni i stavljeni u sudsku ostavu do donošenja odluke po žalbi.

34.4. Osim ukoliko odgovarajući Okružni sud ili Vrhovni Sud donosi odluku koja drugčije reguliše, svi zaplenjeni artikli treba da se vrate svom vlasniku nakon zaključenja odgovarajuće istrage ili u toku jedne godine nakon njihove zaplene. Odgovarajući Okružni sud ili Vrhovni sud može da ovlasti KKK da zadrži u svom posedu zaplenjene artikle ako navedeni sud konstatuje da je to potrebno radi otklanjanja, sprečavanja ili pretpostavljanja izvršenja navedene istrage ili sudskih postupaka.

DEO VI PRAVNI LEKOVI, KAZNENE ODREDBE I ZAVRŠNE ODREDBE

POGLAVLJE 1 KRŠENJE ZAKONA I SANKCIJE

Izricanje administrativnih novčanih kazni i drugi pravni lekovi KKK Član 35

35.1. Ako KKK utvrdi da postojeći ili predloženi sporazum, odluka ili dogovorena praksa krše zabranu uspostavljenu u članovima 3, 10, 11 ili 12 ovog zakona, ona može, zavisno od okolnosti, da donese nalog:

- a. kojim zahteva od odnosnog preduzeća ili udruženja preduzeća da se uzdrže od izvršenja, primene i/ili ispunjavanja sporazuma, odluke ili prakse;

- b. kojim proglašava ništavim i nevažećim takav sporazum ili odluku, ili bilo koji njihov deo;
- c. kojim zahteva od odnosnog preduzeća ili udruženja preduzeća da preduzmu bilo koje druge mere koje KKK, u razumnom vršenju svog diskrecionog prava, smatra neophodnim da obezbedi (i) eliminaciju ili povraćaj negativnih posledica po konkurenciju prouzrokovanih tim sporazumom, odlukom ili praksom i (ii) da ponašanje koje je prouzrokovalo te negativne posledice ne bude ponovljeno;
- d. kojim izriče novčanu kaznu do 25.000 evra bilo kom licu (i) koje je vlasnik, službenik ili upravnik bilo kog od rečenih preduzeća ili udruženja preduzeća, i (ii) koje je bilo ključno u postupku donošenja odluke koja je dovela do tog sporazuma, odluke ili prakse; i/ili
- e. kojim izriče novčanu kaznu do 100.000 evra (i) bilo kom preduzeće umešanom u izvršenje, primenu ili ispunjavanje takvog sporazuma ili prakse, ili (ii) bilo kom udruženju preduzeća koje donosi takvu odluku.

35.2. Ako KKK utvrdi da se jedno ili više preduzeća ili udruženja preduzeća ponašalo na način koje krši članove 13, 17, ili 18 ovog zakona, ona može, u zavisnosti od okolnosti, da donese nalog kojim:

- a. zahteva od odnosnih preduzeća da se uzdrže od takvog ponašanja;
- b. zahteva od odnosnog preduzeća da preduzme bilo koje druge radnje koje KKK, u razumnom vršenju svog diskrecionog prava, smatra neophodnim da obezbedi (i) eliminaciju ili povraćaj negativnih posledica takvog ponašanja i (ii) da takvo ponašanje ne bude ponovljeno;
- c. izriče novčanu kaznu do 20.000 evra bilo kom licu (i) koje je vlasnik, službenik ili upravnik bilo kog od rečenih preduzeća ili udruženja preduzeća, i (ii) koje je bilo ključno u postupku donošenja odluke koja je dovela do takvog ponašanja; i/ili
- d. izriče novčanu kaznu do 100.000 evra svakom preduzeću koje se tako ponašalo.

Krivične sankcije za neizvršenje naloga KKK

Član 36

36.1. Bilo koje lice koje propusti da se povinuje savesno i u celosti važećem nalogu koji donese KKK na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona biće krivično odgovoran za taj propust. Ako se preduzeće propusti ne povinuje takvom nalogu, odgovorna lica za taj propust biće krivično odgovorna.

36.2. Bilo koje lice koje ometa ili pokušava da ometa rad KKK u vršenja njenih službenih dužnosti biće krivično odgovorno za ometanje ili pokušaj ometanja.

36.3. Bilo koje lice osuđeno za delo navedeno u članovima 36.1 ili 36.2 podleže izricanju krivične sankcije u vidu novčane kazne do 100.000 evra i/ili tri godine zatvora.

Zahtev za naknadu štete, zabrane i drugi pravni lekovi
Član 37

37.1. Ako lice ili preduzeće prekrši odredbe ovog zakona ili odluku ili nalog koji donese KKK na osnovu ovog zakona, a takav prekršaj prouzrokuje ili zapreti da prouzrokuje, materijalnu ekonomsku štetu (uključujući izgubljenu dobit) ili drugu štetu za lice ili preduzeće, oštećena strana ima pravo da podnese tužbu odgovarajućim Okružnom sudu tražeći od tog suda, prema prilici, da donese nalog kojim:

- a. zahteva od prekršitelja da plati naknadu za takvu štetu;
- b. zahteva da prekršitelj prestane sa zabranjenim ponašanjem ili aktivnošću;
- c. zahteva da prekršitelj preduzme pozitivne radnje da otkloni posledice;
- d. ukida, menja ili ispravlja sporazum, odluku, praksu, ili drugo ponašanje koje je u suprotnosti sa ovim zakonom.

37.2. Vlasnici, direktori i službenici preduzeća, odgovaraju pojedinačno i solidarno zajedno sa preduzećem za svaku finansijsku ili drugu štetu prema trećim licima ili preduzećima prouzrokovanu kršenjem ovog zakona.

POGLAVLJE 2
ZAVRŠNE ODREDBE

Ukidanje ranijeg zakonodavstva
Član 38

Ovaj zakon i pravila o sprovođenju doneta na osnovu ovog zakona zamenjuju sve zakone i pravila o sprovođenju koja uređuju konkurenciju na Kosovu. Ti raniji zakoni i pravila prestaju da imaju pravnu snagu ili dejstvo na Kosovo od stupanja na snagu ovog zakona.

Stupanje na snagu
Član 39

Ovaj zakon stupa na snagu posle usvajanja od Skupštine Kosova i proglašenja od Specialnog Predstavnik Generalnog Sekretara Ujedinjenih Nacija.

Zakon Br.2004/36
8 Septembar 2004

Predsednik Skupštine Kosova,

---

akademik Nexhat Daci